

VESTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 3. oktober 2024

Sag BS-14215/2023-VLR
(9. afdeling)

N
ved værge SN
(advokat Tobias Stadarfeld Jensen, beskikket)

mod

Aarhus Kommune
(advokat Anne Mette Seest)

Retten i Aarhus har den 15. februar 2023 afsagt dom i 1. instans (sag BS-2412/2021-ARH).

Landsdommerne Lars Christensen, Helle Korsgaard Lund-Andersen og Thomas Steensen (kst.) har deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande

Appellanten, N , har gentaget sin påstand for byretten om, at indstævnte, Aarhus Kommune, skal anerkende, at N har været frihedsberøvet på botilbuddet X-bo fra den 24. november 2016 til den 13. september 2020, subsidiært i en kortere periode, og at frihedsberøvelsen var ulovlig.

Mere subsidiært har N nedlagt påstand om stadfæstelse af byrettens dom vedrørende frihedsberøvelsen.

N har desuden gentaget sin påstand for byretten om, at Aarhus Kommune til ham ved værge SN skal betale 1.089.200 kr. med til-læg af procesrente fra den 1. juli 2022.

Aarhus Kommune har gentaget sin påstand for byretten om afvisning af N s anerkendelsespåstand. Aarhus Kommune har subsidiært ned-lagt påstand om frifindelse. Over for N s påstand om erstatning har Aarhus Kommune påstået stadfæstelse af byrettens dom.

Supplerende sagsfremstilling

Der er for landsretten fremlagt et billede fra en fotokalender for 2018, som viser N på en motionscykel i opholdsrummet på X-bo . I baggrun-den af billedet ses to lænestole og en sofa, hvoraf den ene lænestol står foran terrassedøren (dør 8). Terrassedøren fremstår på billedet uden dørhåndtag og med et hul i døren, hvor dørhåndtaget har siddet. Ved overkanten af døren ses en haspe.

Forklaringer

SN har afgivet supplerende forklaring. B - B , J og H har endvidere afgivet for-klaring.

SN har forklaret, at billedet fra opholdsrummet, ekstrakten side 281, er taget af kommunens personale, efter at N flyttede fra stedet i sep-tember 2020. Hun har ikke været opmærksom på terrassedøren, da der stod en sofa og en stor plante foran den. Hvis N havde vidst, at der var en dør, sådan som den fremstår på billedet, havde han benyttet den, da han er ret skarp til at se sådan noget.

Billedet af N på motionscyklen stammer fra en fotokalender, som hun fik i julegave i 2017. Billederne i kalenderen er således taget i 2017. Når hun ser bil-ledet af terrassedøren uden håndtag, giver det mening for hende, at hun har troet, at det var et vindue og ikke en dør. Hun husker, at motionscyklen kom ind at stå i stuen, og at sofaen og planten blev flyttet for at give plads til den.

Terrassedøren i stuen i N ' lejlighed er også ændret, efter at N flytte-de ud. Da N boede der, var der kun et hul under håndtaget og ikke to vri-dere, som det ses på det billede, kommunen har taget, og som ses på ekstrakten side 281. Der skulle bruges en gammeldags nøgle til døren.

På terrassedøren i N soveværelse var der over de to håndtag, som ses på billedet ekstrakten side 282-283, monteret en haspe, der skulle løftes, for at man kunne komme ud. Haspen blev monteret i begyndelsen af 2017, da N var begyndt at forlade stedet gennem terrassedøren i efteråret 2016. Da haspen blev

monteret, kunne N ikke længere benytte døren, og han forsøgte i stedet at komme ud gennem vindfangsdøren. Haspen ses ikke på de billeder, som kommunen efterfølgende har taget. Haspen var en hvid sikringshaspe, som skulle løftes helt op, for at man kunne åbne døren. Det var samme type haspe, der sad på terrassedøren i opholdsrummet.

Hun mener, at der også var nattevagt uden for døren til N's lejlighed, efter at haspen var blevet monteret. Man havde fundet ud af, at N var meget oppe om natten, og der blev derfor placeret en trædematte, så nattevagten kunne følge med i, hvad der skete inde i lejligheden.

N har aldrig benyttet "stalddøren" ind til de to lejligheder i den anden del af hus 6, da den var låst det meste af tiden. Døren ud til administrationsgangen var altid låst, og hendes egen nøglebrik virkede heller ikke til den dør. Hvis denne dør havde været åben, er hun ret sikker på, at N ville have benyttet den.

Hun fandt i 2020 ud af, at N's ændrede adfærd skyldtes, at andre på stedet havde udsat ham for seksuelle krænkelser. Det gav nu mening for hende, at

N havde fået en udadreagerende adfærd, og at han i desperation havde forsøgt at stjæle nøgler fra personalet for at komme væk fra stedet. Hun valgte blandt andet på grund af dette at flytte N i september 2020.

B har forklaret, at hun var ansat på X-bo som pædagog fra åbningen af stedet i 2015 og til udgangen af 2017.

Hun var meget i hus 6, hvor N boede. Som hun husker det, havde N i starten mulighed for at komme ind og ud af huset med en nøglebrik. Da Nicholas begyndte at forlade stedet på tidspunkter, hvor det ikke var hensigtsmæssigt, bl.a. om natten, og hvor han skulle bringes tilbage af politiet, blev hans nøglebrik inddraget.

Dørene var låst om natten på grund af frygt for indbrud. Det var lidt forskelligt, hvornår dørene blev låst. Når hun havde aftenvagt, låste hun dørene mellem kl. 22.00 og kl. 23.00 og overdrog opsynet til nattevagten. Der var kun to nattevagter til alle husene, så det gav ret meget mening at låse. Der har også været tidspunkter i løbet af dagen, hvor der har været låst. Hun mener, at døren til Nicholas' lejlighed også må have været låst. N havde også nattevagt ved døren.

De fik at vide af ledelsen, at der var givet en dispensation til at låse døre af sikkerhedsmæssige hensyn. Hvis det var nødvendigt, måtte de således gerne låse, da det var en skærmet afdeling i modsætning til de andre huse.

Der kom efterhånden også et stort og voksende korps af vikarer, hvoraf kun enkelte havde en relevant faglig uddannelse, og det kan være svært for dem at varetage sådan et job, hvis man ikke må låse. Man kan ikke følge med, når der kun er to på arbejde, hvoraf den ene ikke har de faglige forudsætninger. Hun kan godt forestille sig, at dørene var mere låst, når der var vikarer på arbejde. Der blev med tiden mere og mere behov for at låse dørene, også for at passe på medarbejderne.

Det var vindfangsdørene, der blev låst, men nogle gange kunne det også være "stalddøren" mellem lejlighederne, da det ikke altid var hensigtsmæssigt, at beboerne kunne komme på besøg hos hinanden. Efter behov kunne hun åbne den øverste del af stalddøren. Hun husker, at chippen skulle holdes på vindfangsdøren, når man skulle ind og ud. Man kunne også låse på en måde, så beboerne ikke kunne komme ud. På en enkelt af terrassedørene blev der af sikkerhedsmæssige grunde etableret en nøgleanordning, så beboerne ikke kunne komme ud.

J har forklaret, at hun var ansat på X-bo som pædagog fra den 1. marts 2020 til den 1. februar 2024. Hun arbejdede i hus 6, hvor hun blandt andet havde ansvar for N .

"Stalddøren" mellem lejlighederne var nogle gange åben og andre gange lukket for at skabe ro for beboerne.

Man skulle bruge en nøglebrik for at komme ud ad vindfangsdøren. Hun husker det ikke præcist, men mener, at døren i overvejende grad var låst. I dagtimerne, hvor beboerne var i dagtilbud, stod døren altid åben, da der kun var én beboer hjemme, som ikke løb ud. Om eftermiddagen og aftenen, når alle beboere var hjemme, var døren nogle gange åben, og nogle gange låste de, når der var beboere, som var urolige og gerne ville ud. Hun husker, at N nogle gange har bedt om at få døren låst. Hun husker ikke, om man kunne komme ud andre steder, herunder om N havde en vriderlås på terrassedøren inde i sin lejlighed.

Hun tror ikke, at der var en praksis omkring låsning af døre. Inden hun startede på X-bo , havde hun arbejdet på et bosted i Skanderborg Kommune, hvor de havde haft låste døre. Bostedet fik et påbud om, at dørene ikke måtte låses. Da hun kom til X-bo , spurgte hun flere gange sine kollegaer, om man måtte have låste døre og fik at vide, at det måtte man gerne. Praksis med at låse dørene blev ændret på et tidspunkt, hvor X-bo fik et påbud om, at de ikke måtte låses. De skulle herefter finde en anden måde at arbejde på pædagogisk for at beskytte beboerne, da de nu kunne forlade stedet. Hun ved, at der blev ansøgt om tilladelse til at låse døren om natten for én af de andre beboere.

Hvis der har været anordninger på dørene, som har gjort, at beboerne ikke har kunnet komme ud, er de blevet fjernet. Hun husker ikke, på hvilke døre der har været hasper, herunder om der har været hasper på terrassedørene i beboernes lejligheder.

H har forklaret, at hun arbejdede som pædagog i hus 6 fra 1. februar 2020 til november 2021. Der var en del udskiftning af personalet, men hun var fast i hus 6 sammen med J . Hun har tidligere arbejdet i hus 3 og 4, hvor beboerne var mere selvhjulpne.

Hun husker ikke, om dørene var åbne eller låste, men de brugte meget tid på at hjælpe beboere tilbage, som løb væk. Hun har ikke låst døre, og det var heller ikke sådan, at de låste dørene, når de kom tilbage med beboere, der havde forladt stedet. Der var én beboer, som blev hjemme i dagtimerne, og hvor døren blev låst. Når de andre beboere kom tilbage fra dagtilbuddet, var dørene åbne, når hun var på arbejde. Hun husker, at de havde en forhåndsgodkendelse til at låse for en anden beboer. Der var en forhåndsgodkendelse til, at N kunne have en trædematte, men ikke til at låse hans døre.

Der var åbent til administrationsgangen indtil ved 22-23-tiden om aftenen, hvorefter der var lukket. Hun husker ikke, hvornår dette blev ændret.

Terrassedøren i opholdsrummet blev sjældent brugt. Det var en almindelig terrassedør, som det fremgår af fotoet på ekstrakten side 281. Hun husker det som om, at håndtaget sad i den anden side. Hun husker ikke, om der var en haspe på terrassedøren.

Hun husker ikke, om N kunne komme ud ad terrassedøren i sin lejlighed. Det kan godt være en vrider, der ses på døren på billedet af døren på ekstrakten side 281. N brugte døren i vindfanget.

Hun oplevede, at der på bostedet var mange ændringer generelt og udskiftning i ledelsen. Der blev talt om ikke at låse døre, da det var vigtigt, at beboerne kunne gå ud, når de havde lyst. Hun har svært ved i dag at huske, hvad der skete i de forskellige måneder.

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten.

Landsrettens begrundelse og resultat

Også efter bevisførelsen for landsretten tiltrædes det af de grunde, der er anført af byretten, at N i dagtimerne lejlighedsvist og i nattetimerne jævnlige har været frihedsberøvet på botilbuddet X-bo , og at frihedsberøvelsen var ulovlig. Landsretten har tillige lagt vægt på de forklaringer, der for

landsretten er afgivet af vidnerne B og J om dørenes aflåsning. Landsretten har endvidere lagt vægt på, at det af et fremlagt foto fra en fotokalender med fotos fra 2017 fremgår, at terrassedøren i det fælles opholdsrum da var uden dørhåndtag og havde en haspe påmonteret.

Landsretten finder dog vedrørende den tidsmæssige udstrækning af frihedsberøvelsen, at det efter SNs forklaring må lægges til grund, at den først har fundet sted fra begyndelsen af 2017, hvor der blev monteret en haspe på terrassedøren i N's lejlighed, og indtil den 13. september 2020, hvor Nichlas flyttede fra bostedet.

Landsretten tiltræder desuden af de grunde, der er anført af byretten, at der ikke er grundlag for at tage Aarhus Kommunes påstand om afvisning til følge.

N har ikke løftet bevisbyrden for, at betingelserne for erstatning efter dansk rets almindelige regler er opfyldt, herunder at han har lidt et økonomisk tab.

Efter længden af den periode, hvor N i dagtimerne lejlighedsvist og i nattetimerne jævnligt har været frihedsberøvet, og sagens omstændigheder i øvrigt, findes det godtgjort, at der foreligger en grov retsstridig krænkelse af hans privatliv, og at krænkelsen var egnet til at påvirke hans selv- og æresfølelse. Endvidere var der som anført ikke hjemmel til frihedsberøvelsen, hvorfor den er i strid med Menneskerettighedskonventionens artikel 5, stk. 1.

Landsretten finder herefter, at N har krav på godtgørelse for de skete krænkelse, jf. princippet i erstatningsansvarslovens § 26 sammenholdt med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 13.

Godtgørelsen fastsættes efter et skøn, bl.a. under hensyn til Menneskerettighedsdomstolens praksis efter konventionens artikel 41. Det må i den forbindelse vurderes, hvad der er rimeligt efter sagens samlede omstændigheder, herunder den frihedsberøvedes situation og den sammenhæng, som krænkelsen er sket i.

Godtgørelsen kan passende fastsættes til 40.000 kr. Landsretten har herved navnlig lagt vægt på den tidsmæssige udstrækning af den periode, hvor N i dagtimerne lejlighedsvist og i nattetimerne jævnligt var frihedsberøvet. Landsretten har endvidere lagt vægt på, at frihedsberøvelsen fandt sted i Ns egen bolig, og at han dér ikke var afskåret fra at bevæge sig rundt inden for rammerne af lejligheden og de tilknyttede fællesområder, ligesom N kunne deltage i dagtilbud og ikke var af-

skåret fra at få besøg af familien og i øvrigt være sammen med dem i weekender og ferier.

Efter sagens karakter skal ingen af parterne betale sagsomkostninger for nogen af retterne til den anden part eller til statskassen, jf. retsplejelovens § 312, stk. 7.

THI KENDES FOR RET:

Aarhus Kommune skal anerkende, at N fra begyndelsen af 2017 til den 13. september 2020, i dagtimerne lejlighedsvist og i nattetimerne jævnligt, har været frihedsberøvet på botilbuddet X-bo , og at frihedsberøvelsen var ulovlig.

Aarhus Kommune skal inden 14 dage til N ved værge SN
SN betale 40.000 kr. med tillæg af procesrente fra den 1. juli 2022.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for nogen af retterne til den anden part eller til statskassen.

Publiceret til portalen d. 03-10-2024 kl. 10:00

Modtagere: Appellant N , Indstævnte Aarhus Kommune,
Værge SN